

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
КИРИЛО - МЕТОДИЕВСКИ НАУЧЕН ЦЕНТЪР
CYRILLO - METHODIAN RESEARCH CENTRE
BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

София 1000, п.к. 432, ул. „Московска“ 13, тел. 987 02 61/ BG, Sofia 1000, P.O.B. 432, Moskovska str. 13, tel. (359 2) 987 02 61
e-mail: kmnc@bas.bg ; fax: (359 2) 986 69 62

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКИЯ НАУЧЕН ЦЕНТЪР ПРИ БАН ЗА 2020 Г.

Изминалата 2020 г. показва, че дори в епохата на високите технологии светът все още е подвластен на капризите на природата. Избухналата епидемия от Covid-19, започнала в началото на годината, наложи в световен мащаб като мярка затваряне, изолация и дистанция. Непредвидената ситуация създаде множество затруднения, неосъществена остана традиционно провежданата преподавателска мобилност по програмата на ЕС за подкрепа на образованието, обучението, младежта и спорта в Европа „Еразъм+“ (Кирило-Методиевският научен център (КМНЦ) има сключени договори с 13 университета в Атина, Бари, Виена, Лисабон, Лодз, Краков, Месина, Неапол, Нитра, Познан, Солун, Удине, Фрайбург), традиционният модел на провеждане на обучение и научни форуми, при който всичко се предоставя лице в лице, беше пренесен в различни он-лайн платформи. Както става видно от изложеното по-долу, предприетите бързи и адекватни решения в тази нова ситуация, спомогнаха за това, КМНЦ да запази високата си научна резултатност и обществена роля.

Друго особено важно обществено-политическо събитие от 2020 г. в национален план, пряко свързано с **мисията** на КМНЦ да осигурява присъствието в обществото на един от стожерите на българската национална идентичност – Кирило-Методиевото дело, чрез комплексно интердисциплинарно проучване на този феномен, най-голям български принос в европейската и световната писмена култура, е внасянето в Народното събрание на Законопроект (вх. номер 054-01-49/03.06.2020 г.) за изменение на Кодекса на труда, предвиждащ изменение в чл. 154, ал. 1, *където думите „24 май – Ден на българската*

просвета и култура и на славянската писменост“ да бъдат заменени с „24 май – Ден на българската писменост, просвета и култура“. Учените от КМНЦ (проф. д-р С. Бърлиева, проф. д-р Б. Мирчева) участваха активно в обсъждането на тази промяна, а в своето Становище ОС на КМНЦ изтъкна, че: „...Мотивацията за промяна на името на празника не е издържана нито от историческа, нито от съвременна гледна точка... Предлаганата промяна изтъква на преден план единствено ролята на България в съхраняване на делото на Кирил и Методий, а премълчава общославянската и европейската значимост на Светите Просветители, с което свежда 24 май само до национален празник, но не и до ден, на който се отбелязва памет с международна и общочовешка значимост“.

АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ НА КМНЦ – БАН КЪМ 31.12.2020 Г.

Професори	4
Доценти	8
Главни асистенти	8
Асистенти	0
Служители без академични длъжности, но с образователна и научна степен „доктор“	0

1. ПРОБЛЕМАТИКА НА ЗВЕНОТО

1.1. Преглед на изпълнението на целите (стратегически и оперативни) на звеното, оценка и анализ на постигнатите резултати и на перспективите на звеното в съответствие с неговата мисия и приоритети, съобразени с утвърдените научни тематики.

В съответствие с актуализираната Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017–2030 г., Стратегията за развитие на БАН 2018–

2030 г., Националната програма „България 2020“ и „Хоризонт 2020“ на ЕС, КМНЦ форматира своята изследователска парадигма в 3 основни направления: научно-изследователско, дидактично и популяризаторско.

1. **Научната дейност** е водеща за КМНЦ.

През 2020 сътрудниците на Центъра са обнародвали 63 научни публикации (5 монографии, 1 сътрудник на КМНЦ е участвал в изготвянето на речника на езика на патриарх Евтимий (Т. 2), статии и студии вж. по-подробно в приложението). Въпреки известния спад (71 научни публикации са реализирани през 2019 г.) се забелязва запазване на наукометричната динамика на изследванията. С особена гордост отбелязваме, че УС на БАН присъди на нашата колега гл. ас. д-р Цв. Данова **награда за изключително значима монография от национално значение** (вж. тук т. 2.1). През 2020 г. 30 научни изследвания са представени от 16 сътрудниците на КМНЦ на 15 форума, от които: 4 национални и 11 международни. Своеобразно доказателство за качеството и ползата от научната дейността на Центъра е фактът, че за двугодишния период 2019–2020 г. 143 публикации на учени от КМНЦ са цитирани общо 207 пъти, включително в авторитетни международни издания в Германия, Италия, Латвия, Полша, Русия, САЩ, Словакия, Сърбия, Унгария, Франция, Чехия, както и в редица електронни публикации (Списъкът е приложен към отчета).

И през 2020 г., на 14 февруари, КМНЦ организира ежегодния научен форум в Деня на Успение Кирилово (този път съвместно не само с НМ „Земята и хората“, но и с III Римски университет), посветен тази година на „1150 години от ръкополагането на св. Методий за архиепископ“.

В началото на годината КМНЦ започна усилена дейност по организирането на голяма международна научна конференция с наслов „Пътят на Кирил и Методий – пространствени и културно-исторически измерения“, която трябваше да се проведе на 17–19 юни 2020 г. в Творчески дом на БАН–Варна. Поканени бяха над 60 учени от страната и чужбина и към средата на м. март, когато в страна бе обявена извънредна епидемиологична обстановка, бяха събрани 35 заявки. Наложените мерки за изолация в световен мащаб, попречиха на осъществяването на замисъла, но през декември, използвайки платформата Zoom в рамките на традиционния Collegium Cyrillomethodianum, Центърът успя да организира международен форум, на който учени от България, Великобритания, Русия и Сърбия, представиха най-новите си изследвания

в областта на палеославистиката. Он-лайн форматът на събитието позволи в обсъжданията да вземат участие учени от различни институции в страната и чужбина.

Collegium Cyrillomethodianum

15.12.2020, вторник

 Zoom среща на:
<https://us02web.zoom.us/j/2041730540?pwd=dkdmSTdNNUSKczFreUgzK3ZIWjZrZz09>
Meeting ID: 204 173 0540

11.00 ОТКРИВАНЕ

ПЪРВО ЗАСЕДАНИЕ 11.00–12.30

Водец: проф. д-р Веселка Желязкова

Бойка Мирчева (София) Наблюдения върху ръкописната традиция на Похвалното слово за Кирил и Методий

Мария Пузина (Москва) Уникальный гимнографический памятник "Парижский стихирарь"

Е. Зашев (София), Е. Златева (София) Електронната образователна платформа на КМНЦ – възможности и перспективи

ВТОРО ЗАСЕДАНИЕ 14.00–15.15

Водец: доц. д-р Десислава Найденова

Марко Скарпа (София) Южнославянски кописи и скриптории от XIV век (палеографска атрибуция и онлайн реперториум)

Милена Давидович (Белград) Ćirilčki skriptorijumi na Balkanu – srednjovekovne institucije pismenosti i kulture

Констанца Бурлаку (Лондон) Translation of the Psalter and Apostolos Texts into Romanian

ТРЕТО ЗАСЕДАНИЕ 15.30–16.45

Водец: проф. д-р Бойка Мирчева

Веселка Желязкова (София) Топонимите в текстологията и лексикографията

Ива Трифонова (София) Наследството на Неофит Рилски - дигитализация и реализация

Мая Иванова (София), Стилияна Баталова (София), Нели Ганчева (София) Новият проект "Дигитален справочник на кирило-методиевското научно наследство"

КРЪГЛА МАСА 17.00–18.00

Европейския културен маршрут „Св. Св. Кирил и Методий“ (научна обосновка)

Водец: проф. д-р Славия Бърлиева

сн. 1. Програма на международната конференция Collegium Cyrillomethodianum.

През 2020 г. в конкурса за фундаментални научни изследвания на ФНИ бе финансиран проекта на КМНЦ „Южнославянски кописи и скриптории от XIV век (палеографска атрибуция и онлайн реперториум)“ КП-06-ПН50/4 с ръководител доц. д-р М. Скарпа. В перспективата на европейските програми, ориентирани към проекти с

конкретен краен резултат и тяхната практическа реализация чрез осигуряването на свободен достъп до резултатите, в основата на проектното предложение е събирането на данни от първични средновековни писмени източници и тяхното предоставяне на научната общност като надежден инструмент за определяне на произхода и цялостното дефиниране на част от съхранените в книгохранилищата днес ръкописни паметници. За осъществяването на тази цел проектът е насочен към издирването на нови и систематизирането на налични данни, които ще способстват методите за идентификация на конкретни създатели (преписвачи, писачи, кописи, калиграфи) на средновековни текстове. За основна база е приет набор от сведения за южнославянските кописи от XIV век. Събраните от първични ръкописни материали данни ще бъдат достъпни публично чрез специално създаден онлайн реперториум.

2. Дидактична дейност.

Разработването на заложените в програмата на КМНЦ проекти отговарят и на поставените приоритетни задачи в Стратегията за развитие на БАН 2018-2030 (политика 34) относно необходимостта от действия, насочени към специална грижа за навлизането на научния подход в средното образование. През 2020 г. в рамките на проекта КИННПОР беше реализирана една от работните задачи – **аудио-визуален цикъл лекции по кирилометодиевистика**. Техни автори: са проф. Кл. Иванова, проф. Б. Мирчева, проф. В. Желязкова, проф. С. Бърлиева, проф. Св. Николова, доц. К. Станев, доц. И. Трифонова, доц. С. Баталова, доц. Д. Найденова, доц. М. Иванова, д-р Н. Гешева, д-р И. Рашева, д-р Ц. Данова, д-р Андрей Бобев, д-р Л. Илиева, д-р Е. Зашев. За периода април-октомври 2020 специално създаденият видео-канал на КМНЦ в YouTube <https://www.youtube.com/channel/UCZWJ5qW6J0YVKEIeH3CMJ7A> има над **6000 посещения**.

В съответствие на Дейност 34.1. от Стратегията на БАН „създаване на ефективно хранилище за дигитално учебно съдържание, подходящо за използване от различни системи за управление на образователните процеси, внедрени в системата на средното образование”, през 2020 г. КМНЦ създаде **своя електронна образователна платформа** - <https://lms.kmnc.bg/> и започна обучението на научните сътрудници за работа с нея.

3. Популяризаторска дейност.

Във връзка със своите задачи като Академично специализирано звено и в изпълнение на заложените приоритети в **специфична цел 9 от стратегическите направления и приоритети на БАН** „повишаване на авторитета на БАН в обществото и затвърждаване на Академията като един от основните духовни центрове на страната“ КМНЦ продължи и през 2020 г. подготовката на серия от постерни изложби за представяне и популяризиране на българското културно историческо наследство в страната и чужбина. Чрез подготовката на документални изложби КМНЦ прави възможно по иновативен начин да бъде запозната обществеността с изключително важни събития и свързаните с тях паметници на старобългарската писмена култура, както и със също толкова ценни, но по-малко известни артефакти и архивни документи от различни периоди. С помощта на визуалната форма стават достояние на широката публика както научните постижения на учените от КМНЦ в частност, така и тези на изследователите в БАН като цяло.

На 14.02. в Националния музей „Земята и хората“ бе открита постерната изложба „Пътят на Кирил и Методий“ с автор проф. д-р С. Бърлиева. Същата изложба бе експонирана във фоайето на ЦУ-БАН в периода 14.05–26.05.2020 г. На 6 март 2020 г. в Българския културен институт във Варшава беше открита изложбата „Три епохи на българската икона“ с автор гл. ас. д-р Т. Григорова. Експозицията съчетава постерна и оригинална част. В 16 постера бяха репродуцирани изключително ценни изображения на св. Кирил и св. Методий и техните ученици – Светите Седмочисленици, каквито са стенописите от купола на църквата „Св. Седмочисленици“ в София, изписани в началото на XX в., както и икони с образите на славянските просветители от края на XIX в. Оригиналната част на експозицията включва 15 авторски икони на съвременни иконописци, посветени на светите братя Кирил и Методий и на големия християнски празник „Възкресение Христово“. Дигитален вариант на изложбата може да бъде видян тук - <https://www.youtube.com/watch?v=OrkRMZIEuBI&feature=youtu.be>

сн. 2. Доц. д-р Мая Иванова открива изложбата в Българския културен институт във Варшава.

Между 05.06.–05.07.2020 г. в Творческия дом на БАН–Варна бе експонирана изложбата „Църквата в Самуилова България. Корени и наследство“. Същата изложба гостува в Регионален академичен център на БАН в Добрич (6.07.–6.10.2020). В периода 26.08–30.09.2020 в РИМ Монтана бе представена изложбата „Св. Климент Просветителя“. На 3 ноември 2020 г. в изложбената зала на Държавна агенция „Архиви“ бе открита документалната изложба „Архивното наследство на акад. Петър Динеков“, посветена на 110-годишнината от неговото рождение. Тя бе подготвена в сътрудничество с Държавна Агенция „Архиви“, а автор на концепцията е доц. д-р М. Иванова. Изложбата представи непознатото документално наследство в архива на акад. Петър Динеков, а именно кореспонденцията му с полски слависти и интелектуалци в периода от 30-те до 90-те години на XX век.

1.2. Изпълнение на Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017–2030 – извършени дейности и постигнати резултат по конкретните приоритети.

Научноизследователската парадигма на КМНЦ е **свързана с националната идентичност и с проблеми от национално и обществено значение** (*Специфична цел 6. Дейности 6.1, 6.2*). Неоспорим факт е, че най-старият и най-активно действащ символ на българската национална идентичност е Кирило-Методиевото дело. Още през Средновековието и до днес то функционира не само като белег за разпознаваемост, но и като инструмент за „изобретяване“ на идентичност или влагане на нови елементи в традиционно съществуващите представи за принадлежност.

Цялостната дейност (научна и административна), които КМНЦ реализира, се вписва в инструментите за постигане на основната цел на „Националната стратегия за развитие на научните изследвания (2017–2030)“ – *развитие и модернизиране на научните изследвания*. КМНЦ се стреми да осигури възможности за повишаване на квалификацията на учените и за кариерното им развитие, основани на единни изисквания и обективни наукометрични показатели (*Специфична цел 1, Дейности 1.1, 1.2 и 1.3*). През 2020 г. в КМНЦ е проведена една процедура за академичната длъжност „доцент“. В унисон с политиките и дейностите на *Специфична цел 2. Повишаване на жизнения стандарт и на социалния статус на учените и специалистите, заети в научноизследователска дейност*, усилията на Центъра са насочени и към подготовката и реализирането на проекти, които предоставят допълнително финансиране. И през 2020 г. продължи работата по проекта за изграждане на Националната е-структура ClaDA-BG, финансиран по „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ на Дирекция „Структурни фондове и международни образователни програми“ към МОН и по програмата КИННПОР, финансирана от МОН. Както бе посочено вече, един проект на КМНЦ получи финансиране от ФНИ, а в рамките на проекта „Изграждане и развитие на Център за върхови постижения „Наследство БГ“ BG05M2OP001-1.001 започна реализирането на два нови подпроекта „Научно-образователен интердисциплинарен център по кирилометодиевистика“ и „Дигитален справочник на кирило-методиевското научно наследство“. Отново по проекти с външно финансиране КМНЦ се стреми да изгражда модерна и устойчиво поддържана научноизследователска инфраструктура за провеждане на висококачествени научни изследвания и обучение (*Специфична цел 4, Дейност 4.4*). През 2020 г. 53 500 лв. (или 6.23% от общо изразходваните средства през годината), отпуснати по проект Наследство БГ са изразходени за основен ремонт на помещенията, ползвани от звеното, и за изграждане на образователен център, а 26 216 лв. са вложени в закупуване на компютри,

хардуер и стопански инвентар, което представлява 3.05% от общо изразходваните средства през годината.

Чрез изпълнението на поставените научноизследователски и приложни задачи дейността на сътрудниците на КМНЦ е насочена към разширяване на участието на българската научна общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество (*Специфична цел 9*). Насърчава се публикуването в авторитетни международнореферирани научни списания (**25% от публикациите на учения от КМНЦ за 2020 година са в международнореферирани и индексирани в WoS, Scopus, ERIH+ научни издания**). Тази година КМНЦ стана част от **две нови международни научно-изследователски мрежи**: Асоциацията за Европейски културен маршрут „Св. св. Кирил и Методий“, учредена в гр. Злин, Чехия (www.cyril-methodius.cz) и Balkan History Association, която включва 24 научни институции от страната и чужбина сред които: Centrul de Strategii Aplicate; SOCIETY FOR ROMANIAN STUDIES, Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation (Odessa), RIEAS Research institute for European and American Studies, ВТУ „Св. Кирил и Методий“, ИУ „Константин Преславски“ и др. (https://www.balkan-history.com/new-partnership-with-cmrc/?fbclid=IwAR3FFNKJ5T3u3Yn9iLVcR3CKr2jkaEZZR51_cLWGR9oholCYBAxtKgwm4nc). Като цяло политиката на КМНЦ е насочена към привличането на чуждестранни учени в изпълнението на различни по характер дейности. Тази година в научния колектив на проекта „Южнославянски кописи и скриптории от XIV век (палеографска атрибуция и онлайн реперториум)“ участват 3-ма учени от чужбина (докторант Констанца Бурлаку, Оксфордски университет, докторант Милена Давидович, Балканолошки институт, САНУ и Марта Рипаранте – студент в Университета в Болоня). Друга форма на обмен на научни идеи, в духа на Стратегията на БАН, е привличането на рецензенти от чужбина. В процедурата за академична длъжност „доцент“ са участвали проф. д-р Гражина Шват-Гълъбова (Институт по славистика, ПАН) и доц. д-р Ян Страдомски от Краковския университет.

Трябва да се подчерта, че в рамките на научноизследователската си дейност КМНЦ се стреми да поддържа активни връзки с образованието, държавните институции и обществото като цяло (*Специфична цел 10*). Не на последно място това е свързано с даване на подходяща гласност на труда на учения и популяризирането на научните

изследвания на достъпен език. През 2020 г. сътрудниците на Центъра са имали общо 15 публични изяви и изказвания по актуални за обществото въпроси, част от които излъчени в най-престижните медии на страната (БНТ, БНР, БТВ, Блиц Тв). Специално трябва да отбележим участието на проф. дн Д. Чешмеджиев в две научно-популярни предавания на БНТ – За кирилицата <https://bnt.bg/news/za-kirilicata-razgovor-s-prof-nihoritis-288308news.html?fbclid=IwAR0NbTzxos2RB34CseaHdS9SNCTdYIPRRiApRkN8PY8fSWR75mwN2QU81sU> Чудото на Светите братя <https://bnt.bg/news/chudoto-na-svetite-bratya-v-rim-287990news.html?fbclid=IwAR2qzN5Tie3ria9WgyixOTqRvINA8hrzJAWOB0xhqk07vh378tyq5Fmq8XQ>

1.3. Полза / ефект за обществото от извършваните дейности.

Научно-изследователската дейност на КМНЦ е насочена към съвременното българско общество в сферата на необходимите му и задължителни знания за българската културна история, пречупени през призмата на делото на светите братя Кирил и Методий. Колективът на Центъра приема, че съвременната информационна среда трябва да осигурява достъп на широката общественост до научно коректни знания и максимално пълна информация, особено в светлината на разширяването на ЕС и позицията на Република България в този контекст. Допълнителен аспект в рамките на тази политика е повишаването на задължителните знания на всеки български гражданин за собствената културна история. Не на последно място разработваните в КМНЦ проекти и дейности се вписват и в предложените мерки за подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и изучаването на българския език и култура от деца, чийто матерен език не е български, както и в предвидените мерки за популяризирането на българското културно-историческо наследство в чужбина и запазването на българската идентичност на българите, живеещи извън страната.

КМНЦ поддържа постоянно актуална информация за своята дейност на интернет страница си (<http://www.kmnc.bg/>), както и на страницата на БАН (<http://www.bas.bg/>). На свой ред активното участие с материали и коментари в социалните платформи (във Фейсбук на адрес: <https://bit.ly/2IYdjRb>), позволява да се осъществи пълноценна връзка с обществеността и да се отговори на нейните очаквания и изисквания. Своеобразен индикатор за оценката на интереса и качеството на резултатите е фактът, че фейсбук-

страницата на КМНЦ има повече от 2 000 последователи, а само за последния месец към съобщенията в нея са отчетени 3 975 реакции. За периода април-декември 2020 специално създадения видео-канал на КМНЦ в YouTube <https://www.youtube.com/channel/UCZWJ5qW6J0YVvKEIeH3CMJ7A> има над 7000 посещения.

1.4. Взаимоотношения с други институции

КМНЦ поддържа активни взаимоотношения и сътрудничество с различни национални и международни институции. Той е част от **четири международни научни мрежи** Pax Byzantino-Slava (<http://www.ni.ac.rs/novosti-i-dogadjaji/vesti/medunarodna-naucna-mreza-pax-byzantino-slava>); Byzantine Thessaloniki, Balkan History Association (<https://www.balkan-history.com/about-us/>); Асоциация за Европейски културен маршрут „Св. св. Кирил и Методий“, Злин (Чехия) (<https://www.cyril-methodius.cz/en/o-nas/>) и **две национални**: „Национална интердисциплинарна изследователска е-инфраструктура за ресурси и технологии за българското езиково и културно наследство, интегрирана в рамките на европейските инфраструктури CLARIN и DARIAH“, и „Изграждане и развитие на Център за върхови постижения „Наследство БГ“. В техните рамки КМНЦ извършва научно-изследователска и популяризаторска дейност в тясно сътрудничеството не само с **висшите учебни заведения в страната и чужбина като** СУ „Св. Климент Охридски“, ПУ „Паисий Хилендарски“, ШУ „Константин Преславски“, Университета в Лодз, Краковския университет и др., но и със Столична община, Националния исторически музей, общината на гр. Солун, Zobor Embellishing Association, Nitra Tourist Board и др.

В хода на осъществяване на научните си задачи по програмата КИННПОР КМНЦ успя да осъществи контакти и да привлече като партньори 1 министерство, 3 музея, 1 галерия, 1 чуждестранен културен институт, 1 българско училище в чужбина, 2 училища в България, 1 университет, 2 читалища: Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Българска народна банка, НВИМ – София, Исторически музей – Асеновград, Исторически музей – Благоевград, Национална хуманитарна гимназия – Благоевград, Основно училище „Св. Кирил и Методий“ – Момчиловци, Великотърновски университет, читалище „Искра“ – с. Слаковци, читалище „Пробуда“ – гр. Средец, словашкия институт „Св. Кирил и Методий“ в Рим, българското училище „Св. Кирил и Методий“ във Виена, арт галерия „Григорий Потоцки“.

КМНЦ се стреми да засили интердисциплинарността на своите изследвания и чрез осъществяването на съвместни проекти с **други институти в рамките на БАН**. Партньор на КМНЦ в току-що спечеления проект към ФНИ е Институтът по математика и информатика на БАН. Гл. ас. д-р Л. Илиева е участник във вътрешно-институционалния проект на ИИИ „Просопография на средновековна България V–XIV в.“, а доц. д-р Д. Найденова е част от научния колектив на проекта „Arts, Literature and Power in Contact Areas (Orthodoxy and Islam and Orthodoxy and Catholicism).Glorification of Power versus Contestation of Power“, който включва учени от ИИИ, ИБИ и ИИЗк.

1.5. Общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата

1.5.1. Практически дейности, свързани с работата на национални, правителствени и държавни институции, индустрията, енергетиката, околната среда, селското стопанство, национални културни институции и др. (относими към получаваната субсидия).

Сътрудниците на КМНЦ извършват широка експертна дейност в полза на различни национални, правителствени и държавни научни и културни институции. За 2020 г. те са както следва:

- *Народно събрание на Р България*. ОС на КМНЦ подготви становище относно внесения в Народното събрание Законопроект (вх. номер 054-01-49/03.06.2020 г.) за изменение на Кодекса на труда, предвиждащ изменение в чл. 154, ал. 1, където думите „24 май – Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост“ да бъдат заменени с „24 май – Ден на българската писменост, просвета и култура“. Същевременно с това проф. д-р С. Бърлиева участва в обсъждането на Законопроекта в Комисията по труда и социална политика;
- *Министерство на Външните работи*. Учени от КМНЦ (проф. д-р С. Бърлиева и проф. д-р Б. Мирчева) участваха в изготвянето на стратегическия документ „За официалния език на република Северна Македония“.

сн. 3. чл. кор. В. Николов и проф. д-р С. Бърлиева представят книгата „За официалния език на република Северна Македония“, Творчески дом на БАН – Варна, 07.06.2020 г.

- *Министерство на образованието.* Четирима от сътрудниците на Центъра са били членове на експертни комисии в МОН: проф. д-р В. Желязкова като зам. председател на ПНЕК по Двустранно сътрудничество към ФНИ на МОН; проф. дн Д. Чешмеджиев като член на Комисията за финансиране на конференции към ФНИ на МОН; доц. д-р С. Баталова като член на ВНЕК по Двустранно сътрудничество при ФНИ; проф. д-р С. Бърлиева като член на Национална експертна комисия за изпълнение на междуправителствените спогодби за образователен и научен обмен към МОН. Трима от сътрудниците на Центъра са били поканени за рецензенти на проекти в различни конкурсните сесии на ФНИ: проф. д-р Б. Мирчева, доц. д-р Т. Илиева, доц. д-р Д. Найденова.

- *Висши училища в страната.* Двама сътрудници на КМНЦ (проф. дн Д. Чешмеджиев и доц. д-р Т. Илиева) са били членове на научни журита и са участвали в изработване на рецензии и становища, свързани с кариерното развитие на докторанти и учени от различни институти и университети (СУ „Св. Климент Охридски“, ПУ „Паисий Хилендарски“, ИБЕ–БАН). Двама учени от КМНЦ (доц. д-р Т. Илиева и доц. д-р Д. Найденова) са подготвили експертни оценки за проекти към ФНИ на СУ „Св. Климент Охридски“.

- *Други експертни оценки.* Сътрудниците на КМНЦ участват традиционно и в изготвянето на рецензии на книги и статии за публикуване в български и международни издания. За 2020 г. тези оценки са 23.

1.5.2. Проекти, свързани с общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата и обществото, финансирани от национални институции (без Фонд „Научни изследвания“), програми, националната индустрия и пр. – до ТРИ най-значими проекти (заглавие на проекта, програмата, по която се финансира, координатор, и постигнати резултати).

1. Национална е-структура ClaDA-BG. В рамките на Националната е-структура ClaDA-BG през 2020 г. КМНЦ подготви Knowledge Graph модел за описание на икони на основата на своята дигитална сбирка от икони на св. Кирил и св. Методий и техните ученици. Данните от тази сбирка са предоставени за превръщането им в структурирани данни за свързването им в ресурси с отворен достъп (50 описания на икони). Беше започнато преформатирането на подготвената база данни със светски изображения на св. Кирил и Методий по изготвения Knowledge Graph модел (107 паметника; 44 марки и пощенски пликове; 10 знамена; 40 медала, ордени и значки; монети и банкноти); беше изработена схема за структуриране в Knowledge Graph на животоописанията на Кирил и Методий и други български светци.

През следващия период ще продължи анотирането на издания на Центъра за подготовката на българския Knowledge-Graph чрез анотиране на хора, обекти, събития и документи в перспективата на знанията за най-ранния период на българската култура. Издания по кирилометодиевистика от XIX и началото на XX в. ще бъдат дигитализирани с разработваните в рамките на консорциума OCR модели за български текстове със стара кирилица. Ще бъде направен опит за структуриране в перспективата на образователните потребности на третия образователен етап на библиографски масиви вторична литература с отворен достъп (около 500 заглавия по кирилометодиевистика).

2. Национална научна програма „Културно-историческо наследство, национална памет и обществено развитие“, създадена в изпълнение на Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Р България 2017–2030.

В рамките на програмата КИННПОР дейността на КМНЦ бе съсредоточена в няколко работни пакета: **1. Градска култура от Средновековието до Модерната епоха.** Основна научна задача (проф. д-р В. Желязкова, доц. д-р Д. Найденова) бе съставянето на „Корпус на паметниците и на носителите на светски представи (ордени и медали, знамена, монети) за св. Кирил и Методий от ново и най-ново време. „Св. Кирил и Методий. Образи, памет, идентичност“. Беше разработена концепция, издирени артефакти по темата (паметници – общо 118, издигнати в Австрия (1), България (20), Германия (1), Гърция (2), Италия (2), Китай (1), Македония (3), Португалия (1), Унгария (2), Русия (24), Словакия (31), САЩ (1), Сърбия (1), Украйна (9), Чехия (19); марки, колекционерски пликове и пощенски картички – над 70 от България, Ватикан, Гърция, Македония, Мозамбик, Полша, Русия, Словакия, Украйна и Чехия; монети и банкноти – 15 на брой от България, Македония, Словакия и Чехия; медали, ордени и значки – над 30 от България, Ватикана, Гърция, Русия, Словакия, Украйна и Чехия; знамена – 14 броя, всички от България), които бяха снабдени с описания и бе съставена научна студия към тях. Предстои отпечатване на корпуса. В изпълнение една от политиките на програмата (споделяне на ресурси) – артефактите са предоставени на Българската национална интердисциплинарна изследователска инфраструктура за ресурси и технологии в полза на българския език и българското културно наследство, част от европейските инфраструктури CLARIN и DARIAH – КЛаДА-БГ, за да бъде включен в системата за анотирано научно съдържание „Knowledge-graph BG“; **2. Дейности по разработката на научни и научно-приложни продукти.** Беше създадена концепция (проф. д-р С. Бърлиева) и изработена изложбата „Пътят на Кирил и Методий“ (конвенционален и дигитален вариант). Тя бе открита на 14.02.2020 г. в НМ „Земята и хората“ като съпътстващо събитие на Кръглата маса, посветена на 1150-годишнината от ръкополагането на св. Методий за архиепископ. Продължи работата по създаването на виртуален архив на книжовното наследство на Неофит Рилски от Научния архив на БАН (съвместно с НА на БАН). Бяха дигитализирани 128 арх. единици от ф. 12 на НА на БАН, както и 10 арх. единици от ф. 93с на НА на БАН. Подготвени са метаданни към тях, а също и статия (доц. д-р И. Трифонова) върху книжовното наследство на Неофит Рилски, приета за печат в *Balkanica Posnaniensia* списание на Университета „Адам Мицкевич“ в Познан. Съставен е електронен указател за първични източници и изследователски материали върху славянските кирило-методиевски извори „**Славянски кирило-методиевски извори online**“, който представя славянските извори за Кирил и Методий и техните ученици и вторичната литература върху тях чрез линкове за online достъп:

данни за 1172 преписа на 43 славянски извори с 246 линка за достъп към тях и 472 онлайн заглавия на изследвания върху тях (проф. д-р Бойка Мирчева). Подготвена е концепция (основна визуална посока и ключова визия) и платформа (архитектура, дизайн и статично програмиране) на електронната книга. **3. Образователни продукти.** Беше подготвен аудио-визуален цикъл лекции по кирилометодиевистика, които бяха публикувани в нарочно създаден канал в YouTube - <https://www.youtube.com/channel/UCZWJ5qW6J0YVvKEleH3CMJ7A>. Подготвено за печат (доц. д-р М. Иванова, гл.ас. д-р Ц. Данова) е учебното помагало „Кой, къде, кога в Пространното житие на св. Константин-Кирил Философ“.

3 „Изграждане и развитие на Център за върхови постижения „Наследство БГ“, в партньорство със СУ „Св. Кл. Охридски“, ТУ-София, УАСГ, НСА „Васил Левски“, НИГТГ-БАН, ИЕФЕМ-БАН, ИИИЗК-БАН, ИЛ-БАН, ИБЦТ-БАН, НБКМ, РИМ-София. Проектът е за 5 години (2018–2023) и е по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“, Процедура BG05M2OP001-1.001 „Изграждане и развитие на центрове за върхови постижения“, Компонент 4 „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии“.

В рамките на „Наследство БГ“ в КМНИЦ се разработват три подпроекта: *„Кирило-методиевската традиция в историята на европейската духовна култура –изследване на средновисоконемските проповеди за Кирил и Методий от епохата на австрийския Барок“* (проф. д-р С. Бърлиева). В процеса на работа през тази година бяха транслитерирани от готическа текстура в конвенционална съвременна латиница и верифицирани общо 49 от известните досега 57 проповеди (564 стр. x 1800 знака). Беше открита една неизвестна досега проповед от изследвания корпус; *„Дигитален справочник на кирило-методиевското научно наследство“* (доц. д-р М. Иванова, доц. д-р С. Баталова, гл.ас. д-р Н. Гешева). Проектът цели да представи развитието на кирилометодиевистиката през различните времеви периоди и приноса на най-значимите български изследователи. Той е разделен на три вътрешни модула, като концепцията за изграждането му предвижда отворена структура, позволяваща добавяне на съдържание: модул 1. Ранна кирилометодиевистика; модул 2. Началото на кирилометодиевските изследвания в България; модул 3. Българската кирилометодиевистика през втората половина на XX в., представяща приноса на акад. Петър Динеков и на проф. Боню Ангелов. С развитието на проекта постепенно ще бъдат включвани други изследователи

и техните научни архиви, както и изследователи от следващи поколения; *Научно-образователен дигитален център по кирилометодиевистика* (проф. д-р Б. Мирчева, доц. д-р Д. Найденова, гл. ас. д-р Е. Зашев) (за този проект вж. по-подробно т. 2.2.).

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2020 г.

2.1. ЕДНО най-значимо научно постижение и съответната графична илюстрация към него с кратък подфигурен текст.

TSVETOMIRA DANOVA

JOHN OF DAMASCUS' MARIAN HOMILIES IN MEDIAEVAL SOUTH SLAVIC LITERATURES (= STUDIES ON LANGUAGE AND CULTURE IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE, ED. CHRISTIAN VOß, VOL. 36). SCHOLARLY ED. LORA TASEVA. BERLIN: PETER LANG GMBH INTERNATIONALER VERLAG DER WISSENSCHAFTEN, 540 S.

www.peterlang.com

STUDIES ON LANGUAGE AND CULTURE
IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE 36

Tsvetomira Danova

**John of Damascus' Marian
Homilies in Mediaeval
South Slavic Literatures**

Berlin, 2020, 540 pp.,
Studies on Language and Culture in Central and Eastern Europe, Vol. 36

hb. ISBN 978-3-03918390-2
CHF 112.00 / € 94.95 / £ 99.50 / € 90.50 / £ 74.00 / US-\$ 108.95

eBook ISBN 978-3-039183491-6
CHF 112.00 / € 94.95 / £ 99.50 / € 90.50 / £ 74.00 / US-\$ 109.95

Prices are subject to change and do not include shipping and handling. CHF - FRF incl. VAT (valid for Switzerland). € - fixed retail price incl. VAT (valid for Germany and EU countries without VAT Reg. No.). £ - fixed retail price incl. VAT (valid for Austria). US-\$ - FRF excl. VAT.

Order online at
www.peterlang.com/9783631839902
Send your order to
order@peterlang.com

New publication

John of Damascus is one of the most remarkable figures among the Church Fathers. The reception of his theological and philosophical works among the Orthodox Slavs in the Middle Ages has been comparatively well researched – unlike that of his homiletic works. This book is devoted to four Slavonic translations of three homilies of John of Damascus dedicated to the Mother of God. It offers the first comprehensive, complex study of the translations of John's First and Third Homilies on the Dormition and his Homily on the Nativity of the Mother of God, preserved in South Slavic hagiographic and homiletic collections. The problems related to the textual tradition and translational peculiarities of these works have a central place in this study. It is supplemented with

an edition of the Slavonic translations with parallel Greek text, as well as with a Slavonic-Greek and Greek-Slavonic list of content words.

TSVETOMIRA DANOVA graduated from St. Kliment Ohridski University of Sofia with MAs in Theology and Bulgarian Philology. She earned a PhD in Bulgarian Literature in 2014 and has since been Chief Assistant Professor at the Cyrillo-Methodian Research Centre at the Bulgarian Academy of Sciences. She has done a research stay at Humboldt University in Berlin. Her research interests are in the field of mediaeval Slavic literature and, more specifically, in the reception of Byzantine literature and theology among the Balkan Slavs.

Subscribe to our newsletters
www.peterlang.com/subscribe

Discover our eBook collections
www.peterlang.com/ebooks

PETER LANG
INTERNATIONAL ACADEMIC PUBLISHERS

BERN • BERLIN • BRUXELLES • ISTANBUL
NEW YORK • OXFORD • WARSZAWA • WIEN

f /PeterLangPublishers
t /peterlanggroup
in /company/peterlangpublishers

Peter Lang AG, Wabernstrasse 40, 3007 Bern, Switzerland

сн. 4. Постер на монографията на гл.ас. д-р Ц. Данова

Монографията е посветена на рецепцията на Словата за Богородица на забележителния византийски автор Йоан Дамаскин. Гл.ас. д-р Цветомира Данова изследва четири славянски превода на три от словата на Дамаскин: две от тях са посветени на *Успение Богородично* (Първо и Трето слово) и едно е посветено на *Рождество Богородично*. Произведенията са ексцерпирани от южнославянските агиографски и хомилетични сборници. Централно място в изследването заемат проблемите, свързани с текстовата традиция и преводаческите особености на посочените произведения. Монографията включва още издание на славянския текст с паралелен гръцки и два лексикални индекса: славяно-гръцки и гръцко-славянски.

В основата на изследването лежи защитената през 2014 г. в КМНЦ дисертация за присъждане на научната и образователната степен „доктор“ на Цветомира Данова, разработена под научното ръководство на проф. д-р Климентина Иванова. Изследването

е допълнено и подготвено за печат в резултат на изследователския престой на авторката в Берлин като младши изследовател, придружаващ проф. д-р Лора Тасева, финансиран от фондация „Александър фон Хумболт“. Предложението за превода и отпечатването на труда е направено от страна на редактора на поредицата – проф. д-р Кристиан Фос от Хумболтовия университет.

Публикуването на монографията на английски език в международното издателство „Peter Lang“ в рамките на една вече утвърдена научна поредица, каквато е *Studies on Language and Culture in Central and Eastern Europe*, е отлична презентация за постиженията на КМНЦ. Книгата е удостоена от УС на БАН с награда за изключително значима монография от национално значение.

2.2. ЕДНО най-значимо научно-приложно постижение и съответната графична илюстрация към него с кратък подфигурен текст.

КМНЦ отчита като най-значимо свое научно-приложно постижение за 2020 г. изграждането на **научно-образователен интердисциплинарен център по кирилометодиевистика**. Образователният център има два основни компонента – онлайн платформа за електронно обучение и оборудвана работна демо-зала за създаване и управление на електронно съдържание, и за обучение на потребители, с необходимата видео-презентационна техника и работни места.

Реконструкцията на помещенията в сградата на КМНЦ на ул. „Московска“ № 13, обзавеждането и изготвянето на образователни продукти за докторанти и за средното образование са част от дейността на КМНЦ по проект BG05M2OP001-1.001-0001 „Изграждане и развитие на център за върхови постижения „Наследство БГ“ в рамките на Оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж.

Към момента е разработена рамката на нова докторантска програма по кирилометодиевистика (анотация, учебен план, конспект за кандидат докторанти), а в помощ на ученици и учители от средното образование са подготвени урочни единици в три модула: „Средновековната християнска цивилизация“ (проф. д-р Б. Мирчева), „Идентичност и различия в обществото“ (доц. д-р Д. Найденова), „Библията европейски културен код“ (гл. ас. д-р Е. Зашев), „Писмени системи по българските земи“ (доц. д-р И. Трифонова). Системата от урочни единици са разработени в съответствие с учебните програми по „История и цивилизация“, „Български език“, „Българска литература“, „Гражданско образование“. Всяка тема е снабдена с подробно методическо ръководство за учителя и се състои от няколко урока, представящи последователно: базисни знания, допълващи учебното съдържание знания и знания, свързани с кирилометодиевската проблематика.

сн. 5-6. Откриване на обучителен център „Кирилومتодикон. 29.09.2020 г. Събитието бе подробно отразено в медиите (вж. напр. https://bnr.bg/post/101348307/v-ban-otkriha-obuchiteln-centar-po-kirilometodievistika?fbclid=IwAR39SCE1ABYDtwM1JxPGWVXVraRLEEj9WaGA6fxXR_Sxne2xLHm2yqdHzS_c).

3.МЕЖДУНАРОДНО НАУЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ЗВЕНТО

През 2020 г. КМНЦ продължи работата по 3 проекта:

- The City in the Dynamic of Culture – reflections and inspirations on the field of South Slavic literatures and cultures from Middle Ages to Postmodern times (съвместно с Полската академия на науките).
- Medieval Church Law Sources and Their Slavic Reflections in the European Juridical Culture (съвместно с Института по славистика на Словашката академия на науките).
 - „Манастирските библиотеки в южнославянските земи и Русия през XIV–XVI век“ (съвместно с Московския държавен университет „М. Ломоносов“, по Договор за двустранно сътрудничество между България и Русия, финансиран от ФНИ).

ЕДИН значим, международно финансиран проект.

През юли 2020 г. КМНЦ стана пълноправен член на Асоциацията „Европейски културен маршрут Кирил и Методий“ като представител на БАН и ЦВП „Наследство БГ“. Основна цел на Асоциацията е обединяването на усилията на научните и образователни организации, местните и национални власти, бизнеса и културния сектор за сертифициране на Европейски културен маршрут „Св. св. Кирил и Методий“ от Европейския институт за културните маршрути в Люксембург (повече за Асоциацията на адрес: www.cyril-methodius.cz).

Културните маршрути на Съвета на Европа са транснационални мрежи, функциониращи като канали за межкултурен диалог и насърчаване на познанието и устойчивото развитие на регионите. Сертификатът „Европейски културен маршрут“ е гаранция за качество. Чрез своята програма Съветът на Европа предлага модел за транснационално управление на културата и туризма и позволява взаимодействие между националните, регионалните и местните власти и широк спектър от асоциации и социално-икономически участници (повече за европейските културни маршрути www.coe.int/en/web/cultural-routes). Включването на КМНЦ в подобна инициатива е от изключително значение за разработването на българския дял от културния маршрут и последващите стъпки за неговото сертифициране от Съвета на Европа, за развитието на нови международни мрежи. Маршрутът ще обхване Кирило-Методиевото наследство в 17 европейски държави и след успешното му сертифициране ще стане един от 35-те културни маршрута на Европа.

От Съвета на Европа на проф. д.-р С. Бърлиева беше възложено изработването на пред-проектното проучване за сертифициране на „Европейския културен маршрут Кирил и Методий“ (<https://rm.coe.int/cyril-methodius-study/16809ed713%0A%0A>)

КМНЦ участва в обсъждането на научната обосновка на апликацията за сертифициране и организира експертно международно обсъждане в рамките на ежегодния Collegium Cyrillomethodianum (15.12.2020). Същевременно с това бяха предприети стъпки за подготовката на нов съвместен проект с НИГГГ-БАН за разработване на кирило-методиевски маршрут на територията на днешна България. За подготовката му бяха организирани 2 работни срещи и КМНЦ взе участие в научен семинар на 6 и 7 октомври 2020, организиран от НИГГГ на тема: „Концепция, гъвкава методика и пилотна

геопространствена платформа за достъп на българското природно наследство до европейския дигитален общ пазар на знания и информационни услуги“

4. УЧАСТИЕ НА ЗВЕНТО В ПОДГОТОВКАТА НА СПЕЦИАЛИСТИ

През 2020 г. в КМНЦ бе зачислен **един нов докторант** в специалност „Теория и история на литературата“ – Теодора Георгиева с научен ръководител проф. дн Димо Чешмеджиев. За първата година на своя докторантура Т. Георгиева не само, че е изпълнила, но и преизпълнила индивидуалния си учебен план (участвала е с доклади в три научни конференции, положила е два задължителни минимума, участва в два проекта – на КМНЦ и на ИЛ, финансиран от ФНИ, участвала е в изготвянето на експертна оценка по процедура за акредитация на докторски програми: „Българска литература“; „Теория на литературата“; „Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия“; „Фолклористика; „Български език“; „Славянски езици“ и „Германски езици“ в професионално направление 2.1 Филология на Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ и за докторските програми: „Български език“; „Германски езици“; „Славянски езици (Руски език)“ в професионално направление 2.1 Филология на Шуменски университет „Еп. Константин Преславски“). Затова и атестационната комисия на КМНЦ реши (в съгласие с правилата за разпределение на допълнителни стипендии на докторантите в редовна форма на обучение, утвърдени от ОС на БАН) да ѝ бъде отпусната допълнителна стипендия в пълен размер (спрямо субсидията за КМНЦ за 2020 г.)

През 2020 г. учените от КМНЦ участваха в подготовката на специалисти посредством:

- проведени лекционни *курсове за докторанти към ЦО на БАН*. През изминалата година докторанти от ИБЦТ, ИИИЗк, КМНЦ и СУ „Св. Климент Охридски“ са се обучавали в пет курса: Латински език (доц. д-р С. Баталова), Агиография на западноевропейското Средновековие (доц. д-р С. Баталова), Източна църква, Западна църква: граница, която пресича славяните (доц. д-р М. Скарпа), Покаяние и епитимийни текстове в средновековна България (доц. д-р Десислава Найденова); Миграционни процеси в българските земи през Средновековието (доц. д-р К. Станев).

- *Подготвяне на университетски курсове в бакалавърска и магистърска степен на обучение в българските университети*: През 2020 г. двама учени от КМНЦ (доц. д-р

Д. Найденова и гл.ас. д-р Т. Григорова) са водили курсове за бакалаври и магистри в 2 университета: СУ „Св. Кл. Охридски“ и ПУ „Паисий Хилендарски“.

- *Подготвяне на лекционни курсове в чуждестранни университети.* През 2020 г. доц. д-р М. Скарпа е провел две лекции в Московския държавен университет и е водил два лекционни курса в Университета в Месина и Академията за изящни изкуства – Милано. Проф. д-р В. Желязкова е изнесла една лекция на тема „Южнославянская рукописная традиция Книги Исход“ пред славянския библейски семинар на Православния Свято-Тихоновски университет, Москва.

5. ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ НА ЗВЕНОТО И АНАЛИЗ НА НЕЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ (до 1/2 стр.)

НЕ ПРИЛОЖИМО ЗА КМНЦ

5.1. Осъществяване на съвместна иновационна дейност с външни организации и партньори, вкл. поръчана и договорирана с фирми от страната и чужбина;

5.2. Извършен трансфер на технологии и/или подготовка за трансфер на технологии по договор с фирми; данни за полученото срещу това заплащане; данни за реализираните икономически резултати във фирмите (работни места, печалба, производителност, дял на новите продукти в общия обем на продажбите и т.н.).

6. СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ НА ЗВЕНОТО

КМНЦ НЕ ОСЪЩЕСТВЯВА СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

6.1. Осъществяване на съвместна стопанска дейност с външни организации и партньори /продукция, услуги и др., които не представляват научна дейност на звеното/, вкл. поръчана и договорирана с фирми от страната и чужбина.

6.2. Отдаване под наем на помещения и материална база.

6.3. Сведения за друга стопанска дейност.

7. КРАТЪК АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ЗВЕНОТО ЗА

2020 г.

- Разходите извършени през 2020 г. възлизат на 858 941 лв. и са разпределени както следва:

1. 583 065 лв. са изразходвани за изплащане на възнаграждения на работници и служители, назначени по трудови правоотношения, което представлява 67.88% от общо разходваните средства през годината. /в т.ч. 85 944 лв. по проект ОП „Наследство БГ“ и др. проекти/
2. 23 559 лв. са изразходвани за изплащане на възнаграждения на персонал, нает по извънтрудови правоотношения, което представлява 2.74% от общо разходваните средства през годината.
3. 102 533 лв. са изразходвани за задължителни осигурителни вноски за сметка на работодателя, което представлява 11.94% от общо разходваните средства през годината. /в т.ч. 23 148 лв. по ОП Наследство БГ и др. проекти/
4. 59 363 лв. са изразходвани за изплащане на разходи с характер на издръжка, като: материали; вода, горива и енергия; разходи за външни услуги; разходи за командировки в страната и разходи за командировки в чужбина, разходи за членски внос, което представлява 6.91% от общо разходваните средства през годината /в т.ч. 15 722 лв. по проект Наследство БГ/
5. 10 344 лв. са изразходвани за изплащане на стипендии на докторанти, което представлява 1,20% от общо разходваните средства през годината.
6. 26 216 лв. са изразходвани за придобиване на компютри и хардуер и стопански инвентар, което представлява 3.05% от общо изразходваните средства през годината /в т.ч. по ОП Наследство БГ 7 152 лв./
7. 53 500 лв. са изразходвани за основен ремонт на помещенията ползвани от звеното които са отпуснати по проект Наследство БГ, което представлява 6.23% от общо изразходваните средства през годината
8. 361 лв. са изразходвани за заплащане на данък върху приходите по ЗКПО за 2019 г., което представлява 0.05% от общо разходваните средства през годината.

- Приходите за 2020 г. са 810 359 лв., от тях:

1. 550 674 лв. - Утвърдена субсидия;
2. 8 611 лв. - Собствените приходи, в т.ч.:
 - 400 от такса обучение докторант
 - 8 211 лв. - от продажба на издания
 - 251 074 лв. - от Проекти, в т.ч.:

- 7 000 лв. - Финансиране от ФНИ по Договор за безвъзмездна финансова помощ за финансиране на българска научна периодика в конкурс „Българска научна периодика - 2020 г.“ за финансиране на рецензирано българско научно издание с наименование „Palaeobulgarica“;
- 20 000 лв. - Финансиране от ФНИ по Договор за безвъзмездна финансова помощ за финансиране въз основа на проведен „Конкурс за проекти по програми за двустранно сътрудничество България – Русия 2018-2019“;
- 92 000 лв. – Финансиране от ФНИ МОН по проект КП-06-Н50;
- 4 344 лв. - За Докторанти;
- 28 800 лв. - За Постдокторанти;
- 27 917лв. - По проект ННП КИННПОР;
- 70 963 лв. - По проект ОП КЛаДа;
- 50 лв. - По проект ЮГОВО.
- 250 604, 86 лв. По Наследство Бг.

8. ИЗДАТЕЛСКАТА И ИНФОРМАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ НА ЗВЕНОТО

През 2020 г. бе осъществена:

1. Редакция, предпечатна подготовка и разпространение на:
 - Списание Palaeobulgarica – № 1, 2, 3, 4 с общ обем от 580 с. ISSN 0204-4021; 2603-2899 (online);
 - Т. 29 на Кирило-Методиевските студии, който съдържа монографията на Евелина Джевицека „Юбилейно и модерно. Кирило-Методиевският разказ през социализма в България“ (София, 2020. 232 с.). ISBN 978-954-9787-42-9; ISSN 0205-2253.
2. Електронно представяне с метаданни и пълен текст на изданията на Центъра на различни платформи: на сайта на Palaeobulgarica, както и във всички международни бази данни, в които списанието се реферира и индексира; представяне на Кирило-Методиевските студии на сайта на Центъра, както и в CEEOL.

3. Подготовка на предложение за индексване на монографията на Евелина Джевицека (Юбилейно и модерно. Кирило-Методиевският разказ през социализма в България. София, 2020) в базата данни Web of Science.
4. Включване на Palaeobulgarica в наукометричната база данни Scopus – договорът беше подписан през януари 2020 г.
5. Подготовка на проект „Българска научна периодика – 2021“ за финансиране на сп. Palaeobulgarica от ФНИ.

9. ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАУЧНИЯ СЪВЕТ НА ЗВЕНОТО

Като академично специализирано звено КМНЦ няма свой научен съвет. За нуждите на КМНЦ УС на БАН е определил Научните съвети на ИБЕ, ИИИ и ИБЦТ.

С протокол № 74066/12.03.2012 г., одобрени от УС на БАН са два научни ad hoc съвета за провеждане на процедури, свързани със ЗРАСБ със следния състав:

1. проф. д-р Славия Бърлиева – КМНЦ
2. доц. д-р Татяна Мострова – КМНЦ
3. проф. д-р Веселка Желязкова – КМНЦ
4. проф. д-р Светлина Николова – КМНЦ
5. проф. д-р Бойка Мирчева – КМНЦ
6. доц. д-р Татяна Илиева – КМНЦ
7. проф. дфн Ана Стойкова – Институт за литература
8. проф. дфн Георги Попов – КМНЦ
9. проф. д-р Климентина Иванова – КМНЦ
10. проф. д-р Ивона Карачорова – Институт за български език
11. проф. дфн Татяна Славова – СУ „Св. Климент Охридски“
12. доц. д-р Лиляна Грашева – Институт за литература
13. проф. дфн Анна-Мария Тотоманова – СУ „Св. Климент Охридски“
14. проф. дин Димо Чешмеджиев – КМНЦ
15. проф. дин Илия Илиев – Институт за исторически изследвания
16. проф. дин Аница Данчева – Институт за исторически изследвания
17. проф. д-р Миляна Каймакамова – СУ „Св. Климент Охридски“
18. доц. д-р Ангел Николов – СУ „Св. Климент Охридски“
19. доц. д-р Георги Николов – СУ „Св. Климент Охридски“
20. чл.-кор. Аксиния Джурова – ЦСВП, СУ „Св. Климент Охридски“

21. проф. дин Петър Ангелов – СУ „Св. Климент Охридски“
22. проф. дин Казимир Попконстантинов – ВТУ „Св. Кирил и Методий“
23. чл.-кор. проф. д-р Иванка Гергова – Институт за изследване на изкуствата
24. чл.-кор. проф. д-р Светлана Куюмджиева – Институт за изследване на изкуствата
25. проф. д-р Вася Велинова – ЦСВП, СУ „Св. Климент Охридски“
26. доц. д-р Маргарита Ваклинова – Национален археологически институт с музей

10. КОПИЕ ОТ ПРАВИЛНИКА ЗА РАБОТА В ЗВЕНТО – посочва се линк към сайта на звеното, където е качен правилника.

http://www.kmnc.bg/files/PDF/Pravilnik_zh_vatreshnia_trudov_red_-KMNC-BAN.pdf

11. СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ В ОТЧЕТА И ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ НЕГО СЪКРАЩЕНИЯ

БАН – Българската академия на науките

ВНЕК – Временна национална експертна комисия към Фонд „Научни изследвания“ на Министерството на образованието и науката

ДА „Архиви“ – Държавна агенция „Архиви“

ИБЕ – Институт за български език

ИБЦТ – Институт по балканистика с център по тракология

ИИИЗк – Институт за изследване на изкуствата

ИИИ – Институт за исторически изследвания

КИННПОР – Националната научна програма „Културно-историческо наследство, национална памет и обществено развитие“ на МОН

КМНЦ – Кирило-Методиевски научен център към Българската академия на науките

МОН – Министерство на образованието и науката

НА-БАН – Научен архив на БАН

НБКМ – Народна библиотека „Св. Кирил и Методий“

НИГГГ – Национален институт по Геофизика, Геодезия и География - БАН

НМ – Национален музей

ОС – Общо събрание

ПАН – Полска академия на науките

ПНЕК – Постоянна национална експертна комисия към Фонд „Научни изследвания“ на Министерството на образованието и науката

ПУ – Пловдивски университет

САН – Словашка академия на науките

СУ – Софийски университет

ТУ – Технически университет

УС – Управителен съвет

ФНИ – Фонд „Научни изследвания“ на Министерството на образованието и науката

ШУ – Шуменски университет